

در سمینار نقش ایران در فرایند همکاری های بین المللی مطرح شد:

توسعه اقتصادی کشور

نیازمند گفتمان بین المللی است

فرایند توسعه اقتصادی عنوان شد و شرکت کنندگان در نشست های مختلف بارها اهمیت این مساله را یادآور شدند.

سید محمد حسین عادل رییس موسسه مطالعات اقتصادی و بین المللی روند و سفیر سابق ایران در انگلیس در افتتاحیه سمینار بررسی نقش ایران در فرایند همکاری های بین المللی، رویکرد موسسه روند به این موضوع را برگرفته از سه اصل عنوان کرد و افزود: اقتصاد و سیاست دو عنصر تفکیک ناپذیر و به هم پیوسته اند. سیاست راه را برای ماشین اقتصاد آماده می کند تا در آن حرکت کند و اقتصاد، منافع مشترکی را برای طرف های درگیر تعریف می کند تا به جای تقابل، با هم تعامل و همکاری کنند. این اصل در زمان بین المللی شدن جوامع، مصداق بیشتری دارد چراکه امروز منافع ملی و بین المللی در قالب منافع اقتصادی و ملاحظه های سیاسی و راهبردی به صورت هم زمان تعریف می شود.

عادل درباره دومین رویکرد برگزاری این سمینار گفت: توسعه نیازمند اجماع است و فرایند اجماع سازی از اهمیت زیادی برخوردار است. این

اولین سمینار سالانه موسسه مطالعات اقتصادی و بین المللی روند در شهر یور ماه سال جاری برگزار شد. در این سمینار، کارشناسان و مقامات سیاسی و علمی داخلی و خارجی با هدف بررسی نقش ایران در فرایند همکاری های بین المللی، موضوع های اقتصادی و سیاسی ایران و جهان را به طور هم زمان بررسی کردند.

اولین سمینار سالانه روند در دوازدهمین روز، دو بسته مطالعاتی را با دعوت از کارشناسان و شخصیت های مرتبط ارائه کرد. در روز اول، موضوع «ایران و جامعه بین المللی»، «نفت، بازار، امنیت و نقش ایران» و «سرمایه گذاری خارجی و چالش های بخش مالی و بانکی در ایران» بررسی شد و در روز دوم درباره «پروژه های نفت و گاز و چارچوب های سرمایه گذاری» و «نقش ایران در منطقه» بحث و تبادل نظر شد.

اقتصاد از سیاست جدا نیست

در اولین سمینار سالانه روند، دو مساله اقتصاد و روابط بین الملل به عنوان دو عنصر تفکیک ناپذیر در

پیش بینی کرده است، نیاز به نهادسازی هایی این چنینی داریم، نهادهایی که حرکت ما را به سوی توسعه روان تر کند. شروع این کار به وسیله بخش غیردولتی و در فضایی که همواره همه چیز در آن دولتی بوده است، اگر نشدنی نباشد بسیار سخت است و فرصت ها و چالش های خود را دارد.

در ادامه این سمینار، غلام حسین نوذری، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران با اشاره به موقعیت راهبردی ایران از نظر جغرافیایی و داشتن منابع انرژی، بر اهمیت نقش کشور در عرصه بین المللی تاکید کرد و گفت: قرار گرفتن در میان دو منطقه غنی انرژی خلیج فارس و دریای خزر، شاید مهم ترین ویژگی ایران در عرصه انرژی باشد در حالی که خود بر یکی از بزرگ ترین ذخایر نفت و گاز جهان نیز تکیه زده است.

وی افزود: بر اساس آخرین گزارش ها میزان ذخایر نفت خام ایران بیش از ۱۳۷ میلیارد بشکه و حجم ذخایر گاز طبیعی آن ۲۸ تریلیون متر مکعب است. علاوه بر این بر خورداری از طولانی ترین ساحل در امتداد خلیج فارس و دریای عمان و اشراف بر تنگه مهم هرمز، همسایگی با کشورهای نفت خیز حوزه دریای خزر و آسیای میانه و نزدیکی به اروپا از راه شمال غرب، موقعیت ژئوپلیتیک ایران را به خوبی مشخص می کند.

نوذری به آخرین آمار و اطلاعات مصرف انرژی در جهان اشاره کرد و گفت: انرژی فسیلی تا سال ۲۰۳۰ بیشترین سهم را در تامین انرژی جهان دارد و در این

فضاهای دیگر شامل امکانات مادی و معنوی دیگران، سنت ها و فرهنگ ها، حساسیت ها، تحولات و مشارکت با دیگران می شود و این تنها راه بهینه کردن حرکت تکاملی به سوی توسعه مادی و معنوی جوامع است.

وی افزود: موسسه مطالعات اقتصادی و بین المللی روند با در نظر گرفتن چنین دیدگاهی است که به عنوان یک موسسه غیر تجاری و علمی تلاش کرده تا نهادی برای گفت و گو و مشورت بین همه بازیگران داخلی، منطقه ای و بین المللی پایه گذاری کند و از این طریق، ارتباطات، تفاهم، تعامل و مشارکت برای توسعه را امکان پذیر سازد.

رئیس موسسه روند، کنفرانس های سالانه این موسسه را تنها ایراد سخنرانی ندانست و هدف آن را ایجاد فضایی برای بحث درباره توسعه و با در نظر گرفتن ابعاد اقتصادی و بین المللی آن بین همه بازیگران داخلی، منطقه ای و بین المللی عنوان کرد و ادامه داد: این اقدام در جهت اهداف و الزامات چشم انداز ۲۰ ساله توسعه کشور و برنامه چهارم است. سازمان مدیریت و برنامه ریزی مدتی است که خود را برای برنامه ریزی آمایشی آماده می کند. علاوه بر این، تحولات چند سال اخیر در منطقه خاور میانه، نقش و نفوذ ایران را بیش از پیش به اثبات رسانده و نشان داده است که ایران می تواند نقش بسیار مهمی را برای صلح و ثبات منطقه و همکاری های مشترک منطقه ای ایفا کند. برای تحقق اهدافی از این دست که در برنامه وجود دارد و چشم انداز ۲۰ ساله هم آن را

فرایند تنها زمانی موثر و کارآمد خواهد بود که دربرگیرنده همه عناصر، اعم از دولتی و غیردولتی باشد. به عبارت دیگر توسعه نه در مسئولیت انحصاری دولت قرار دارد و نه دولت ها می توانند آن را به تنهایی به دوش بکشند. در واقع توسعه در انحصار دولت ها نیست. توسعه مستلزم مشارکت همه اقشار و گروه های مربوط از قبیل کارآفرینان بخش خصوصی، محافل علمی و دانشگاهی، سازمان های غیردولتی و رسانه ها است. هر گفتمان یا فرایند توسعه ای که نتواند دربرگیرنده و مشارکت دهنده این عناصر باشد، محکوم به شکست است. سفیر سابق ایران در انگلیس ادامه داد: در عصر امروز، برنامه ریزی و توسعه ملی، دیگر یک پدیده ملی به شمار نمی آید. توسعه نیازمند در نظر گرفتن امکانات، نفوذ، تحولات و فضاهای بیرون از مرزهای ملی، هم در سطح منطقه و هم در سطح بین المللی است به همین دلیل ما ناگزیریم برای توسعه خود وارد گفت و گو و تعامل جدی با بازیگران منطقه ای و بین المللی شویم. چنین گفتمانی می تواند فضای لازم برای توسعه و بهبود زندگی جوامع را به وجود آورد.

عدالتی این سه رویکرد را مورد توجه همه کشورها در فرایند بین المللی شدن جوامع و بنگاه ها عنوان کرد و اظهار داشت: برای بین المللی شدن باید به همه این مسایل توجه کنیم. در چنین فرایندی است که بازیگران ملی از مرزهای خود فراتر رفته و فضاهای دیگر را در نظر گرفته و با آنها برنامه ریزی می کنند.

میان نفت همچنان رتبه اول را داراست به طوری که تقاضای جهانی نفت از ۸۵ میلیون بشکه در سال ۲۰۰۶ به حدود ۱۲۰ میلیون بشکه در سال ۲۰۳۰ خواهد رسید که این جریان نشان دهنده نیاز روزافزون جهان به نفت و گاز است.

تحریم ایران غیر منطقی است

بررسی مسایل ایران و جامعه بین المللی، اولین نشست سمینار روند بود که با حضور محمود سریع القلم رییس مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه، علی نقی خاموشی رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، علی شمخانی وزیر سابق دفاع و رییس مرکز تحقیقات راهبردی دفاعی و علی رضا شیخ عطار معاون اقتصادی وزارت امور خارجه برگزار شد.

همچنین رزماری هالیس (Rosemary Hollis) مدیر تحقیقات مرکز تحقیقاتی چاتام هاوس (House of Chatham) و والتر پوس (Walter Posch) مدیر مطالعات راهبردی اتحادیه اروپا دو شخصیت بین المللی حاضر در این نشست بودند.

مهمترین مساله مورد بررسی در این نشست، پرونده هسته ای ایران و واکنش های غرب نسبت به این مساله بود. همچنین مساله تحریم احتمالی ایران از محورهایی بود که مورد تاکید کارشناسان نشست بررسی مسایل ایران قرار گرفت. علی رضا شیخ عطار با بیان اینکه نگاه و تحلیل نسبت

به نظام بین الملل یک موضوع کلیدی است، نوع نگاه به جامعه بین الملل و رفتار ملی و بین المللی کشورها را به سه دسته تقسیم کرد: نگاه اکثریت، نفی کامل نظام بین الملل و نگاه برخورد گزینشی با نظام بین الملل.

وی خاطر نشان ساخت: بر مبنای نگاه اکثریت، کشورها بدون ایجاد هر سؤال و شبهه، نظام بین الملل را پذیرفته اند و چالشی هم نسبت به این موضوع ندارند به همین دلیل از نگاه آنها سیاست خارجی، یک کار درجه یک نیست.

معاون اقتصادی وزارت امور خارجه تصریح کرد: در نگاه گزینشی، رویکردها نقادانه است و بر مبنای منافع بین المللی به طور گزینشی عمل می شود که آمریکا و کشورهای قدرتمند با تصور اینکه می توانند بیشترین تاثیر را داشته باشند از این دسته اند. نوع برخورد غرب درباره ایران نمونه ای از برخوردهای گزینشی با اصول بین المللی است که بدون هیچ منطق خاصی ادامه یافته است.

وی افزود: ایران به این نتیجه رسیده است که اصولی از نظام بین الملل عادلانه نیست و از این رورفتاری اصلاح طلبانه در جهت اصلاح این اصول در پیش گرفته است.

وی درباره فشارهای احتمالی آمریکا پاسخ داد: اگر اندکی خرد برای آمریکایی ها قایل باشیم آنها ایران را تحریم نخواهند کرد چرا که این جریان، مسیری غیر منطقی است.

شیخ عطار با اشاره به اینکه ایران بر تنگه هرمز و جریان نفت جهان مسلط است درباره احتمال استفاده از ابزار نفت در پاسخ به تحریم

توسعه مستلزم مشارکت همه اقشار و گروه های مربوط از قبیل کارآفرینان بخش خصوصی، محافل علمی و دانشگاهی، سازمان های غیردولتی و رسانه ها است. هر گفتمان یا فرایند توسعه ای که نتواند دربرگیرنده و مشارکت دهنده این عناصر باشد، محکوم به شکست است

احتمالی آمریکا گفت: هنوز تصمیم خاصی در این باره گرفته نشده است.

سرمایه گذاری خارجی در صنعت نفت و چالش های پیش رو

پروژه های نفت و گاز و چارچوب های سرمایه گذاری، نشست دیگری بود که در اولین روز سمینار روند برگزار شد.

در این نشست نیز شخصیت های داخلی و خارجی حضور داشتند. محمد دل پریش مدیر برنامه ریزی تلفیقی شرکت ملی نفت ایران، محمدرضا نعمت زاده مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی ایران، محمد هادی نژادحسینیان معاون امور بین الملل وزیر نفت، اکبر ترکان مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس، علی رضا ضیغمی مدیرعامل شرکت نفت مناطق مرکزی، محمد زیرکچیان زاده مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره و فیلیپ بوواسو (Philippe Boisseau) مدیرکل امور تولید و اکتشاف توتال در خاورمیانه از آن جمله بودند.

از مهمترین موضوعات مورد بحث در این نشست، شرایط قراردادهای نفتی ایران و چالش های پیش رو بود، چنانچه نژادحسینیان درباره ویژگی های قراردادهای بیع متقابل که وجه غالب قراردادهای نفتی ایران است گفت: جذب منابع مالی، انتقال تکنولوژی برای بهره برداری از پروژه یا اجرای پروژه مشابه، کوتاه کردن زمان اجرا، افزایش توانمندی های داخلی و افزایش کارایی مدیریت

داخلی از مزایای قراردادهای بیع متقابل است اما شرایط این قراردادها و عملکرد وزارت نفت به گونه‌ای نبوده که توانسته باشد به خوبی از این ویژگی‌ها استفاده کند. بیع متقابل راه مناسبی برای سرمایه‌گذاری است چراکه منافع و سود حاصل از تولید، هزینه‌های سرمایه‌گذاری را جبران می‌کند و نیازی به آوردن سرمایه از بیرون نیست اما مساله انتقال تکنولوژی و افزایش ضریب بهره‌برداری از میادین نفتی با استفاده از این قرارداد، ممکن نمی‌شود چراکه مدت این قراردادها کوتاه است و با توجه به اینکه پیمانکار پروژه را تحویل بهره‌بردار می‌دهد، دیگر بهره‌برداری از آن نظارتی ندارد و این مساله به میادین آسیب می‌زند.

وی ادامه داد: مذاکرات این قراردادها هم طولانی مدت است. به عنوان مثال بستن قرارداد هر فاز پارس جنوبی حدود دو سال زمان می‌برد در حالی که باید قرارداد مادری داشته باشیم که نیاز به مذاکره نداشته باشد.

نژادحسینیان خاطرنشان ساخت: استفاده از توان داخلی از جمله مواردی است که در قراردادهای بیع متقابل مورد توجه است و طبق قانون باید ۵۱ درصد فعالیت‌ها در داخل انجام شود اما این ۵۱ درصد منطق خاصی ندارد و گاهی امکان انجام ۷۰ درصد فعالیت‌های یک پروژه در داخل وجود دارد. همچنین دستورالعمل خاصی هم برای این کار نداریم و گاهی پیمانکار موظف به استفاده از یک پیمانکار داخلی می‌شود بدون اینکه به کیفیت کار توجهی شود. معاون وزیر نفت در امور بین الملل افزود: برای دریافت دانش فنی هم در این قراردادها روش خاصی نداریم. دانش فنی گرفتنی است نه دادنی و وقتی می‌توانیم دانش فنی را بگیریم که بدانیم چه می‌خواهیم، چه کمبودهایی داریم و برنامه ما چیست. همچنین به دلیل اینکه دخالت در کار پیمانکار خارجی نیاز به نیروی متخصص دارد، گاهی از نظارت نیز بازمی‌مانیم.

نماینده شرکت توتال نیز درباره قراردادهای نفتی ایران گفت: آن دسته از قراردادهای بیع متقابل که انعطاف داشتند موفق تر بوده‌اند. شرایط امروز عوض شده است و قیمت نفت به شدت تغییر می‌کند به همین دلیل هزینه انجام پروژه‌ها نیز در طول سال گذشته با افزایش قیمت نفت بالاتر رفته و کار مشکل تر شده است.

فیلیپ بوواسو ادامه داد: در حال حاضر شرایط به گونه‌ای است که ایران باید با دیگر کشورها رقابت کند چراکه نیروی کارآمد در شرکت‌های بین المللی کم است. همچنین باید چارچوب قراردادهای انعطاف پذیرتر باشد تا سود و هزینه با هم تقسیم شود. وی خاطرنشان کرد: شرکت ملی نفت ایران باید با درک شرایط موجود، هوشیارانه عمل کند و طرحی را اجرا کند که بتواند با چالش‌های بین المللی روبرو شود.

نماینده توتال، صنعت نفت و گاز ایران را دارای جذابیت‌های بسیاری عنوان کرد و گفت: مشارکت در میدان‌های گازی پارس جنوبی ۳۰ سال ادامه خواهد یافت و ما به دنبال آموزش در طول اجرای پروژه و عمر میادین هستیم چراکه در طول عمر میادین شرایط عوض می‌شود و نیازمند دانش جدیدی خواهیم بود.

در ادامه مدیرعامل شرکت پتروپارس نیز بحران صنعت نفت را کمبود نیروی انسانی عنوان کرد و درباره ظهور شرکت‌های پیمانکاری در کنار شرکت‌های بزرگ نفتی گفت: در حال حاضر شرکت‌های جدید چینی و هندی به جمع شرکت‌های بین المللی پیوسته‌اند و انحصار شکنی کرده‌اند. در ایران نیز در دهه اخیر پیوند جدیدی بین صنعت نفت، پیمانکاران و سازندگان تجهیزات ایجاد شده که این مساله توان پیمانکاری ایران را رشد داده است اما باید این توان را با مدیریت و برنامه ریزی کنترل کرد. وی حمایت از پیمانکاران را در سه بخش سرمایه، تکنولوژی و مدیریت روز عنوان کرد و گفت: در قالب

مشارکت است که شرکت‌های پیمانکاری رشد می‌کنند اما محیط رشد در قالب شرکت‌های دولتی در ایران فراهم نمی‌شود و باید این شرکت‌ها به صورت غیر دولتی و بین المللی باشند تا بتوانند با نیروهای خارجی مشارکت کنند. ضمن اینکه باید از نظر مالی نیز به فعالیت خود متکی باشند نه دولت.

لازم به ذکر است در این نشست، شرکت‌ها و پروژه‌های مهم نفت و گاز نیز معرفی شدند.

نشست نفت، بازار، امنیت و نقش ایران، نشست دیگر سمینار نقش ایران در فرایند همکاری‌های بین المللی بود و جواد یارجانی نماینده ایران در اوپک، حسین کاظم پور اردبیلی مشاور عالی وزیر نفت و نماینده ایران در شورای حکام اوپک، نرسی قربان مدیرعامل شرکت نارکنگان، حجت الله غنیمی فرد مدیر امور بین الملل وزارت نفت و منوچهر تکین از مرکز مطالعات جهانی انرژی اعضای داخلی این نشست بودند. همچنین بیل فارن پرایس (Bill Farren Price) معاون سردبیر هفته نامه بررسی اقتصادی خاورمیانه (MEES) و مارتین ترکسل (Martin Trachsel) نایب رییس بخش خاورمیانه شرکت بین المللی شل نیز در این نشست حضور داشتند.

مهمترین مباحث مطرح شده در این نشست بررسی قیمت نفت و افزایش بی سابقه آن در سال جاری بود. همچنین امنیت انرژی برای کشورهای تولیدکننده و مصرف کننده نفت و تاثیر بحران‌های سیاسی و عوامل غیربنیادین در قیمت نفت از دیگر مسائلی بود که درباره آن بحث شد.

اصلاح نظام بانکی کشور ضروری است

سرمایه‌گذاری خارجی و چالش‌های بخش مالی و بانکی آخرین نشست اولین روز این سمینار بود که با حضور امیر البدوی قائم مقام گروه صنعتی ایران خودرو، رسول گنجی متخصص ارشد در بخش

خصوصی، علی نقی خاموشی، محمد خراعی معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی و رییس FIPPA، محمد جعفر مجرد معاون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شهرام سلماسی رییس هیئت مدیره شرکت مدیریت بازار ساختمان ایرانیان، نوشاد رامولی (Naushad Ramoly) از دفتر خاورمیانه و آفریقای شمالی شرکت بی.ای.تی و عبدالله طالبی مدیرعامل بانک پارسیان برگزار شد.

بیشترین مسایل مورد بررسی در این نشست، مشکلات بخش خصوصی در کشور بود چنانچه مدیرعامل بانک پارسیان درباره وضعیت بانک‌های خصوصی گفت: بانک‌های کشور بعد از انقلاب دولتی شدند و گاهی ۱۰ تا ۱۲ بانک با هم تبدیل به یک بانک دولتی شدند اما بنا بر مصلحت نظام و با وجود اینکه قانون اساسی کشور بانکداری را در اختیار دولت قرار داده بود، متممی با مجوز مجمع تشخیص مصلحت نظام برای قانون اساسی تصویب شد و موسسه‌های اعتباری در اولین مرحله به وسیله بخش خصوصی ایجاد شدند. پس از آن نیز بانک‌های خصوصی ایجاد شدند و حتی مدیرعامل فقید بانک مرکزی، محمد نوربخش، به دنبال آن بود تا ۵۰ درصد پورتفولیوی بانک‌ها در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد.

طالبی درباره عملکرد بانک‌ها و موسسه‌های اعتباری گفت: هم‌اکنون شش بانک خصوصی و یک موسسه اعتباری فعالیت می‌کنند و در سال ۸۴ بین ۱۲ تا ۱۳ درصد گردش پول سیستم بانکی کشور در دست این مجموعه انجام شده است. مردم نیز از این بانک‌ها استقبال زیادی کرده‌اند و با مقایسه آمار مشخص می‌شود که این بانک‌ها در کل سیستم‌های مالی بانک‌ها از جمله جذب منابع در هر شعبه یا به نسبت هر کارمند، میزان سودآوری، پایین بودن هزینه‌ها و دادن تسهیلات، کارآمدتر از بانک‌های دولتی عمل کرده‌اند. البته این به معنای کم تجربه بودن مدیران بانک‌های دولتی نیست بلکه به دلیل بوروکراسی حاکم بر آنها است چنانچه آمار نشان

می‌دهد ۳۸ درصد هزینه‌های بانک‌های دولتی صرف هزینه سربار می‌شود و بقیه‌اش مربوط به سود سپرده است.

وی از دیگر دلایل بیشتر بودن هزینه‌های بانک‌های دولتی را تعداد زیاد و غیرضروری شعبه‌های این بانک‌ها، نیروی انسانی و مدیریت حاکم بر بانک‌های دولتی که مبتنی بر تشویق و تنبیه نیست و همه تابع یک مقررات هستند، دانست و ادامه داد: در بانک پارسیان میزان هزینه سربار پنج درصد بوده است و این بدان معناست که هشت برابر بانک‌های دولتی عمل شده است. این میزان در حال حاضر سه درصد است.

طالبی خاطرنشان ساخت: بانک‌های خصوصی از کمترین بوروکراسی و سریع‌ترین عملیات خدمت‌رسانی به مردم برخوردارند.

وی بر انتقال تجربه بانک‌های خصوصی به دولتی تاکید کرد و از بانک مرکزی خواست تا همانگونه که در مورد بانک‌های خصوصی عمل کرده است در بانک‌های دولتی نیز عمل شود.

وی با انتقاد از اقدامات کنونی دولت برای انتقال بوروکراسی حاکم بر بانک‌های دولتی به خصوصی اظهار داشت: هم‌اکنون با وجود دستور مقام رهبری، می‌خواهند همه فعالیت‌های بخش خصوصی را تحت تاثیر اصول دولتی قرار دهند و اختیاراتی که بانک‌های خصوصی داشته‌اند با مصوبات شورای پول و اعتبار گرفته شده است.

طالبی تعداد کارکنان بانک پارسیان را سه هزار نفر عنوان کرد و از جمله اقدامات این بانک را ارایه پنج هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان تسهیلات در سال ۸۴، ایجاد ۲۶۰ هزار فرصت شغلی با دادن تسهیلات، دادن چهار میلیارد تومان مالیات به دولت و وجود هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان مانده حساب سپرده قانونی در بانک مرکزی برشمرد.

وی تاکید کرد: تاکنون مالکیت بانک‌ها، خصوصی می‌شد تا مدیریت خصوصی شود اما الان مدیریت بخش خصوصی را با سیاست‌های پولی کلان و

سپرده‌گذاران کلی کشور، دولتی می‌کنند. اگر دولت نمی‌خواهد کمک کند ما را محدود نکند و گرنه مدیریت این بانک‌ها را به دولت واگذار خواهیم کرد تا خود جوابگوی سپرده‌گذاران و سهامداران باشد.

مدیرعامل بانک پارسیان از حمایت این بانک از خصوصی سازی شرکت‌های مشمول بند ج دستورالعمل اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی خبر داد و گفت: بانک پارسیان در نظر دارد با توجه به منابع مالی خود، به شرکت‌هایی که قرار است خصوصی شوند، کمک مالی کند به شرط اینکه سهامی که قرار است به مدیران و کارکنان این شرکت‌ها واگذار شود، با اجازه از بانک مرکزی در اختیار مدیران و کارکنان همان شرکت‌ها قرار گیرد تا سهام دولتی این شرکت‌ها را خریداری کنند تا به این وسیله همان کسانی که در شرکتی ارزش افزوده ایجاد کرده‌اند، صاحب سهام آن شرکت شوند.

وی ادامه داد: برای اینکه ریسک خود در این کار را توزیع کنیم باید شرکت متبوع این افراد نسبت به پرداخت طلب آنها متعهد شود. تا پایان امسال نیز هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برای این امر اختصاص خواهیم داد.

معاون بانک مرکزی نیز گران شدن قیمت نفت را موجب مستحکم تر شدن وضعیت مالی و بانکی کشور، افزایش مازاد بودجه و رسیدن بدهی‌های خارجی به ده درصد GDP دانست و گفت: مازاد درآمد نفتی باعث شده است تا بتوانیم از آن برای اصلاح سیستم اقتصادی استفاده کنیم. همچنین اقدامات انجام شده، وضعیت مالی خارجی قوی‌تری ایجاد کرده است اما به دلیل اینکه اقتصاد کشور به نفت متکی است، تغییر قیمت نفت، ادامه یافتن مازاد درآمدی را تضمین نمی‌کند و باید برنامه اصلاحی گسترده‌ای داشته باشیم تا مطمئن شویم با پایین آمدن قیمت نفت، از توسعه پایدار کشور

می توان تکنولوژی را خرید اما نرم افزار، مدیریت، حساسیت نسبت به بازار و معرفی شدن در بازار جهانی را نمی توان خرید و این امر تنها با ورود سرمایه گذار به همراه تکنولوژی و مدیریت ممکن می شود

بخش خصوصی عوض

سخن گفت.

البدوی با اشاره به شراکت شرکت های رنو و پژو با ایران خودرو اظهار داشت: سرمایه به همراه تکنولوژی به کشور وارد می شود همانند چین که تکنولوژی و سرمایه گذار باهم وارد آن شدند. نکته دیگر اینکه می توان تکنولوژی را خرید اما نرم افزار، مدیریت، حساسیت نسبت به بازار و معرفی شدن در بازار جهانی را نمی توان خرید و این امر تنها با ورود سرمایه گذار به همراه تکنولوژی و مدیریت ممکن می شود.

نشود موفق نخواهیم شد. بعد از انقلاب ارتباط بخش خصوصی با بازارهای سرمایه خارجی بسته شد چون تصور بر این بود که تعهد بخش خصوصی به بانک های خارجی بر بدهی های خارجی دولت اضافه می کند در حالی که

وی خصوصی سازی را از مقولات مطرح در دهه ۹۰ عنوان کرد و گفت: در حال حاضر مسایلی چون جهانی شدن، سرمایه گذاری خارجی و شراکت راهبردی با خارجی ها مطرح است. علاوه بر این سرمایه گذاری خارجی تنها در باره پول نیست باید از پول استفاده کرد و به شرکت هایی که می توانند تکنولوژی مدیریت را وارد کنند، وام داد تا بتوان از این دانش استفاده کرد. سیستم مالی ما در مقایسه با بخش های نفت و بازرگانی کمتر رشد کرده است و این به دلیل موانعی بوده که در راه بخش مالی است. وی با اشاره به بانک هایی که در عرصه بین الملل فعالند تاکید کرد: صنایع، هزینه عقب ماندگی بانک های کشور در ورود به عرصه بین الملل را می پردازند چراکه هر اتفاق محیطی بر آنها تاثیر می گذارد و برای حضور صنایع در بخش های خارجی که از راه فعالیت های مالی ممکن می شود، موانع زیادی وجود دارد. هرگونه تکامل در بازار مالی، راه

باید راه استفاده بخش خصوصی از این بازارها باز شود و سیستم بانکی کشور، الزامات آن را فراهم کند. علی نقی خاموشی ایجاد یک بانک با استفاده از حساب ذخیره ارزی به عنوان بانک توسعه سرمایه گذاری را به عنوان راهکاری برای کمک به بخش خصوصی عنوان کرد و گفت: این بانک باید از سیستم بانکی کشور خارج باشد و با نظارت گروه منتخبی اداره شود. به این ترتیب نیازی به سرمایه خارجی نخواهد بود و از منابع این بانک می توان پروژه های بزرگ را فاینانس کرد. وی از تاسیس یک شرکت مادر سرمایه گذاری خبر داد که در دهه بخش مختلف از جمله نفت، گاز، IT، فولاد و جز این فعالیت خواهد کرد.

خاموشی ادامه داد: هر یک از این بخش ها با سرمایه یک میلیون دلاری شروع به فعالیت خواهند کرد و این ساختار با سرمایه ایرانی و در داخل کشور تشکیل

خواهد شد. ایرانیان خارج از

کشور نیز می توانند در این شرکت حضور داشته باشند و نیازی به حمایت دولت نخواهیم داشت.

قایم مقام گروه صنعتی ایران خودرو دیگر سخنران این نشست بود که درباره روند جهانی شدن صنعت خودرو

حمایت می شود. از طرف دیگر با توجه به دایمی نبودن منابعی مانند نفت باید بخشی از درآمد مازاد کشور برای آیندگان حفظ شود مانند کشور نروژ که با ایجاد صندوقی از آن برای حل مساله بیکاری استفاده کرده است.

وی برای رویارویی با مسایل داخلی با توجه به تاثیر مازاد درآمد بر دارایی های خالص خارجی گفت: بانک مرکزی باید استقلال و آزادی عمل بیشتری در استفاده از ابزارهای پولی خود داشته باشد تا با تاثیر مازاد درآمد نفتی مقابله کند. باید مطمئن باشیم که تورم از اختیار ما خارج نمی شود و اینکه چگونه باید با چالش های مازاد درآمد از نظر خارجی و داخلی روبه روشد. به همین دلیل نیاز به اصلاح در بخش مالی وجود دارد و باید این امکان وجود داشته باشد تا اعتبار بیشتری در سیستم مالی داشته باشیم. همچنین باید خصوصی سازی بانک ها انجام شود تا بتوان برای ارایه خدمات مالی پاسخگو بود.

مجرد جلب سرمایه گذاری بانک های خارجی در داخل کشور و حذف موانع قانونی این کار را بسیار مهم عنوان کرد و پاسخگویی به زیاد شدن خدمات مالی را با انجام اصلاحات در سیستم مالی ممکن دانست.

رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران نیز در ادامه از محدودیت های بخش خصوصی در استفاده از بازارهای سرمایه خارجی گفت: اگر شرایط فعالیت

در ایران در دهه اخیر پیوند جدیدی بین صنعت نفت، پیمانکاران و سازندگان تجهیزات ایجاد شده که این مساله توان پیمانکاری ایران را رشد داده است

را برای حضور صنایع در عرصه بین المللی بازتر می‌کند.

نفت، تحت تاثیر قرار گرفتن این صنعت از

نوشاد رامولی، نماینده دفتر خاورمیانه و آفریقای شمالی شرکت بی.ای.تی نیز در این نشست گفت:

اوضاع بین المللی، بازدهی سرمایه گذاری در صنعت

برای ایجاد ثروت در کشور باید چهار اصل را انجام داد. اول داشتن مقررات درست و مناسب که نه کم

نفت بر اساس شرایط جهانی و دخالت دولت ها و

و نه زیاد باشد. دوم موسسه‌های مناسب در هر بخش که به صورت مستقل و قوی عمل کنند. سوم

سیاسی بودن این صنعت را از جمله معایب سرمایه -

زیرساخت و تکنولوژی مناسب که به همراه خود چارچوب مناسبی برای سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کند

گذاری در صنعت نفت برشمرد که این معایب در

و چهارم به دست آوردن مهارت های لازم برای اداره سازمان ها و کمک به شرکت ها از راه آموزش.

صنعت ساختمان وجود ندارد. وی افزود: شناخت نداشتن کشورهای سرمایه‌گذار،

شهرام سلماسی، رییس هیئت مدیره شرکت مدیریت بازار ساختمان ایرانیان در ادامه، توانمندی های صنعت ساختمان در ایران را تشریح کرد.

نبودن واحدهای مرتبط برای ارتباط واحدهای ساخت و سرمایه و در دسترس نبودن بانک اطلاعات

وی با مقایسه توان صنعت ساختمان و نفت گفت: اگر درآمد نفتی کشور در سال جاری ۵۰ میلیارد دلار

جامع مسکن از جمله مشکلات این صنعت در کشور است. این در حالی است که همواره در بررسی تورم

بوده، در سال ۸۳ مبادلات بخش مسکن همین میزان بوده است. اگر سرمایه گذاری در بخش نفت

کشور، مسکن در بالای سبد بانک مرکزی است و سود سرمایه گذاری در این بخش همیشه بالاتر از

آمادگی جذب ۵۰ میلیارد دلار سرمایه را دارد و اگر برای سرمایه گذاری در صنعت نفت مدل های محدودی

باقیه است ضمن اینکه حضور در این بخش برای نظام بانکی نیز جذاب است.

وجود دارد، در صنعت ساختمان محدودیتی وجود ندارد.

سلماسی تشکیل نهادهای تخصصی در قالب شرکت های بزرگ و پایدار، تخصصی شدن صنعت

رسول گنجی نیز با بیان اینکه ثروت از طریق نفت در کشور تولید می شود و در بخش

ساختمان با استفاده از مدیریت، مهندسی، مدیریت مالی و حقوقی و صنعت بیمه را از جمله راهکارهای

تقویت این بخش برشمرد. ساختارهای تخصصی در قالب شرکت های بزرگ و پایدار، تخصصی شدن صنعت

تقویت این بخش برشمرد. رسول گنجی نیز با بیان اینکه ثروت از طریق نفت

در کشور تولید می شود و در بخش ساختمان مصرف کننده ثروت هستیم، مزیت نسبی کشور را نفت

دانشت و سرمایه گذاری خارجی را دو نوع دانست؛ سرمایه گذاری ایرانیان

مقیم خارج و سرمایه گذاری خارجی - ها در کشور.

این فعال بخش خصوصی به گران تمام شدن پروژه ها به دست دولت

می خواهند همه فعالیت های بخش خصوصی را تحت تاثیر اصول دولتی قرار

نوع دانست؛ سرمایه گذاری ایرانیان مقیم خارج و سرمایه گذاری خارجی - ها در کشور.

دهند و اختیاراتی که بانک های خصوصی داشته اند با مصوبات شورای پول و اعتبار

نوع دانست؛ سرمایه گذاری ایرانیان مقیم خارج و سرمایه گذاری خارجی - ها در کشور.

گرفته شده است

نوع دانست؛ سرمایه گذاری ایرانیان مقیم خارج و سرمایه گذاری خارجی - ها در کشور.

هم اکنون شش بانک خصوصی و یک موسسه اعتباری فعالیت می‌کنند و در سال ۸۴ بین ۱۲ تا ۱۳ درصد گردش پول بانکی کشور در دست این مجموعه انجام شده است

اشاره کرد و گفت: ما باید خودمان سرمایه‌گذاری کنیم چراکه هم توانمندی مدیریتی و هم توان فنی لازم را داریم.

ایران؛

لزوم برقراری امنیت در منطقه

آخرین نشست سمینار دو روزه موسسه روند اقتصادی با گفت وگو درباره نقش ایران در منطقه خاتمه یافت.

محمد رضا باقری معاون کشورهای عربی و آفریقایی وزارت امور خارجه، ابراهیم بحر العلوم وزیر سابق

نفت عراق، پائولو روماسینو (Cotta-Ramusino) رییس کنفرانس علوم و امور جهانی پاگواش

(Paolp) رییس کنفرانس علوم و امور جهانی پاگواش (PUGWASH)، امیر سعید ابروانی مشاور ارشد مرکز

تحقیقات راهبردی و سفیر سابق ایران در عراق، کلر اسپنسر (Clair Spencer) رییس برنامه خاورمیانه

موسسه چاتام هاوس و محمود واعظی معاون مرکز تحقیقات راهبردی مجمع تشخیص مصلحت نظام

به بررسی موضوع نقش ایران در منطقه در این نشست پرداختند.

محمد رضا باقری با بیان اینکه تامین امنیت ملی دغدغه اصلی هر حکومتی است، به برنامه آمریکا

بعد از ۱۱ سپتامبر اشاره کرد و گفت: آمریکا بعد از این واقعه احساس کرد که امنیت ملی اش از طریق

افغانستان تهدید شده است و اقدام به حذف طالبان

در این کشور کرد. ایران نیز با توجه به حضور طالبان که موجب ناامنی ایران نیز می‌شود، به کمک دوستان خود در این کشور با آمریکا در براندازی طالبان همکاری کرد چنانچه در جریان عراق نیز به دلیل حضور صدام چنین کرد.

وی ادامه داد: با وجود این همکاری‌ها به دلیل اینکه آمریکا نیاز خود به ایران را تاکتیکی می‌داند نه پایدار و راهبردی، در سیاست‌های خود چرخش داشته و ایران را محور شرارت خوانده است. تا زمانی که اقدامات آمریکا در افغانستان و عراق، امنیت ایران را تهدید نکند مشکلی ایجاد نمی‌شود اما زمانی که امنیت ملی ایران با منافع آمریکا در افغانستان یا عراق تعارض یابد، دیگر نمی‌توان امنیت ملی را معامله کرد.

وی از جمله موارد این اختلاف را کشت مواد مخدر و قاچاق آن از راه ایران و بازگرداندن القاعده و طالبان در افغانستان و تجاوز به حریم ایران یا ناامنی گروهک‌های منافقین در عراق عنوان کرد و گفت: نقش ایران از نظر جغرافیایی و سیاسی بعد از انقلاب قابل چشم پوشی نیست. راهبرد ایران نیز تامین امنیت ملی خود است نه شکست استراتژیک آمریکا در منطقه. از طرف دیگر ایران به دنبال تقابل نیست و تحقق برنامه چشم انداز ۲۰ ساله توسعه کشور نیازمند ثبات است. به عبارت دیگر ایران خود را در صحنه افغانستان و عراق پیروز می‌داند و به هم خوردن این صحنه را به نفع خود نمی‌بیند.

روماسینو در ادامه این گفت و گوها خاطرنشان ساخت: ایران هم بر نیاز به ادامه برنامه هسته‌ای خود تاکید دارد و هم بر نقش خود در منطقه؛ در حالی که این دو مساله در داخل و خارج ایران به طور متفاوتی تفسیر می‌شود. در اروپا و حتی کشورهای عربی نگرانی‌هایی درباره پرونده هسته‌ای ایران وجود دارد و ایران باید به این نگرانی‌ها به طور عملی توجه کند. از طرف دیگر رابطه ایران با اسرائیل دوستانه نیست و این کشور شک ندارد که ایران

می‌خواهد به سلاح هسته‌ای دست یابد. به همین دلیل باید میزان شعارهای ضد اسرائیلی را کم کرد و واقع بین تر بود. از طرف دیگر اگرچه اسرائیل در جنگ با حزب الله شکست خورد اما آسیب واقعی را مردم لبنان و فلسطین دیدند. اگر ایران می‌خواهد در منطقه نفوذ داشته باشد باید راه حلی برای مساله فلسطین و لبنان داشته باشد.

رئیس برنامه خاورمیانه چاتام هاوس نیز با بیان اینکه ایران بیشترین منافع را از جنگ آمریکا علیه تروریسم به دست آورده است، گفت: ایران بیشترین نفوذ را در عراق دارد و می‌تواند از نقایص سیاست‌های غرب و آمریکا در منطقه استفاده کند. از بین کشورهای عربی، سوریه و الجزایر از برنامه‌های ایران حمایت می‌کنند اما کشورهای چاتام هاوس نیز مصر و اردن و کشورهای حاشیه خلیج فارس با وجود اینکه از برنامه‌های غیر نظامی هسته‌ای ایران حمایت می‌کنند اما از اینکه در منطقه جنگ درگیرد و بیشترین آسیب را ببینند، بسیار نگران هستند.

کلر اسپنسر ادامه داد: به نظر من ایران باید از حماس حمایت کند تا آنهایی که می‌خواهند از راه نظامی به

اهداف خود برسند شکست بخورند. حمایت از سازمان‌هایی چون حماس که منتخب مردم هستند باعث می‌شود که امنیت ساحل غربی و غزه تضمین شود که این مساله برای اروپا و آمریکا هم مهم است. امنیت اسرائیل در آینده وابسته به امنیت نظامی نخواهد بود بلکه بر مبنای به وجود نیامدن درگیری خواهد بود.

وزیر نفت سابق عراق نیز درباره اینکه چطور می‌توان عراق را در چارچوب همکاری‌های اقتصادی منطقه دید، گفت: سیاست، امنیت و اقتصاد با همدیگر مرتبط هستند و باید به تحولات منطقه از جنگ عراق تا پرونده هسته‌ای ایران توجه کرد. آنچه به روشنی مشاهده می‌شود، غیبت هماهنگی در منطقه و تحولات آن است که این مساله باعث از بین رفتن شفافیت و تهدید توسعه اقتصادی شده است. بحرالعلوم درباره اینکه چگونه می‌توان دامنه تهدیدها را کمتر کرد تا به سمت توسعه پیش رویم اظهار داشت: ثبات در منطقه باید بر اساس منافی باشد که اطمینان دهد هر کشوری در خلیج فارس موقعیت خود را با توجه به سابقه سیاسی و مذهبی دیده است. باید قبول کنیم در جهانی که امور سیاسی و اقتصادی رو به جهانی شدن است زندگی می‌کنیم و باید منافع منطقه را با توجه به تحولات آن در نظر بگیریم چرا که در این تحولات سهم داریم. از طرف دیگر باید برای امنیت و ثبات اقتصادی در منطقه مشارکت کنیم و چون توان اقتصادی زیادی داریم باید ببینیم چه شیوه‌ها و مسیرهایی برای کاهش تهدیدها و هماهنگی منطقه‌ای نیازمندیم.

وی سه مسیر را در این زمینه مهم خواند و گفت: باید رابطه بین کشورهای خلیج فارس را گسترش داد چرا که این کشورها زمینه‌های متحدکننده مشترکی دارند اما الان فقط به نقاط منفی توجه می‌کنند و این مساله باعث جدایی این کشورها شده است. به همین دلیل باید در شورای همکاری خلیج فارس تغییراتی ایجاد و کمیته گفت و گویی در آن

راهبرد ایران تامین امنیت ملی خود است نه شکست استراتژیک آمریکا در منطقه. از طرف دیگر ایران به دنبال تقابل نیست و تحقق برنامه چشم انداز ۲۰ ساله توسعه کشور نیازمند ثبات است. ایران خود را در صحنه افغانستان و عراق پیروز می‌داند و به هم خوردن این صحنه را به نفع خود نمی‌بیند

شکایت رسمی بانک مرکزی ایران از وزارت خزانه‌داری آمریکا بانک مرکزی ایران از وزارت خزانه‌داری آمریکا شکایت کرد.

ابراهیم شیبانی، رییس کل بانک مرکزی با اعلام این خبر گفت: «به دنبال تحریم بانک صادرات ایران از سوی وزارت خزانه‌داری آمریکا، بانک مرکزی رسماً با این اقدام مخالفت و شکایتی را تسلیم مراجع ذی‌ربط از جمله صندوق بین‌المللی پول کرد.»

شیبانی گفت: «این اقدام کاملاً سیاسی است و هیچ‌گونه توجیهی ندارد.»

رییس کل بانک مرکزی افزود: «وزارت خزانه‌داری آمریکا تاکنون هیچ سند یا دلیل قابل قبول و موجهی برای این اقدام خود ارایه نکرده است.»

شیبانی خاطر نشان کرد: «البته این تحریم فقط عملیات دلاری را که از اتاق پایپای نیویورک عبور می‌کند شامل می‌شود و معاملات با ارزهایی به جز دلار را در بر نمی‌گیرد.»

تشکیل شود تا تهدیدهای موجود را ارزیابی کند و با شناسایی عناصر ثبات و امنیت، برای مقابله با تهدیدها طرح ارایه دهد.

بحرالعلوم خاطر نشان ساخت: این منطقه فرصت‌های بزرگ اقتصادی برای جهان دارد و باید برای حذف هر نوع تهدید نظامی در منطقه تلاش کرد. این کار نباید تنها به دست آمریکا یا شورایی امنیت سازمان ملل انجام شود بلکه باید به سمت افق همکاری بین کشورهای خلیج فارس و جامعه بین‌الملل رفت. این مساله سه ستون دارد: ایران و حق استفاده صلح آمیز از انرژی هسته‌ای، خالی بودن منطقه از سلاح‌های کشتار جمعی و حذف هرگونه تهدید نظامی.

وی سومین مسیر را آینده سیاسی عراق و رابطه عراق جدید با همسایگان خود دانست و افزود: عراق باید رابطه متوازنی با کشورهای همسایه داشته باشد و در یک سطح با غرب و شرق رابطه برقرار کند تا هویتش به عنوان کشوری اسلامی-عربی حفظ شود.

کشورهای همسایه باید در ساخت تاسیسات زیربنایی عراق مشارکت کنند. به ویژه ایران باید در این زمینه و تامین امنیت عراق کمک کند. امنیت عراق تنها محدود به این کشور نیست و اگر اتفاقی در عراق بیفتد، دیگر کشورهای منطقه هم تحت تاثیر قرار می‌گیرند. همچنین در حالی که منافع مشترک بین ایران و آمریکا در منطقه وجود دارد، چرا

باید رودر رود؟ واعظی در ادامه و در پاسخ به بحرالعلوم گفت: البته که منافع مشترکی وجود دارد اما تضاد هم هست و این تنها مربوط به ایران و آمریکا نیست و هر کشوری در یک منطقه اهدافی را دنبال می‌کند که لزوماً مشترک نیستند.

معاون مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه داد: حساسیت ایران بیشتر درباره مواضع امنیتی است. ایران و آمریکا می‌توانند به قسمتی از اهداف خود در منطقه برسند و هیچ کدام نمی‌توانند همدیگر را حذف کنند. واکنش تقابلی ایران نسبت به آمریکا به دلیل موضع آمریکا است و هر دو می‌خواهند با عینک امنیتی مسایل را در منطقه حل کنند در حالی که اگر ارتباط اقتصاد و فرهنگ دو کشور شروع شود، می‌توان به حل مسایل امنیتی و سیاسی منطقه هم رسید.

وی تاکید کرد: ایران نسبت به محیط امنیتی خود حساس است و اجازه دخالت آمریکا در امور داخلی خود را نخواهد داد. ایران در کل منطقه نقش و منافع سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دارد و با تحولات منطقه گره خورده است. نادیده گرفتن ایران در تحولات منطقه نتیجه‌ای ندارد و تا زمانی که نقش آمریکا در منطقه تقابلی با منافع ایران نداشته باشد، تضادوبرخوردی هم ایجاد نمی‌شود. ■